

Lakialoite LA 24/2019 vp

Sari Tanus kd ym.

Lakialoite laiksi vammaisetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esitämme tällä lakialoitteella, että keliakikoiden ruokavaliokorvaus palautetaan siten, että oikeus keliakiakorvaukseen olisi 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä, jolla keliakia tai ihokeliakia on asianmukaisesti todettu ja sen takia on ehdottoman välttämätöntä käyttää jatkuvasti ainoastaan gluteenittomia tuotteita. Keliakiakorvaus olisi 31 euroa kuukaudessa, ja sitä voitaisiin maksaa samanaikaisesti vammaistuen tai hoitotuen kanssa. Korvauksen hakemisesta säädetään erikseen.

PERUSTELUT

Keliakia on vakava, perinnöllinen, parantumaton autoimmuunisairaus, jonka ainoana hoitona on elinikäinen, ehdottoman tarkka gluteeniton erityisruokavalio. Jo hyvin pienet määrät gluteenia ruokavaliossa riittävät käynnistämään ohutsuolta vaurioittavan reaktion ja vaarantamaan keliakiapotilaan terveyden. Hoitamaton tai huonosti hoidettu keliakia lisää riskiä sairastua moniin muihin vakaviin sairauksiin, kuten osteoporoosiin, anemiaan, masennukseen ja suoliston syöpään. Hoitamaton keliakia aiheuttaa monenlaisten vatsavaivojen lisäksi myös lapsettomuutta, hermosto-oireita, nivelsairauksia ja lapsilla kasvuhäiriöitä ja murrosiän viivästymistä.

Hallitus poisti vuoden 2016 alusta keliakikkojen ruokavaliokorvauksen, jota keliakiaa sairastavat olivat voineet hakea vuodesta 2002 lähtien gluteenittomasta ruokavaliosta aiheutuvien merkittävien lisäkustannusten kattamiseksi. Ennen korvauksen poistamista keliakiakorvauksen määrä oli 23,60 euroa kuukaudessa 16 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille keliakikoille. Vuoden 2015 lopussa ruokavaliokorvauksen saajia oli Kelan tilaston mukaan 34 520.

Arvion mukaan vuonna 2019 olisi 38 500 keliakiaa sairastavaa henkilöä, joilla sairaus on asianmukaisesti diagnosoitu. Keliakia voidaan todeta mittaamalla verestä keliakian vasta-aineet, tutkimalla koepala ohutsuolesta tai ihokeliakiassa tutkimalla koepala iholta.

Vuoden 2017 hintaselvityksen mukaan keliakian hoidon kustannukset ovat 62 euroa kuukaudessa eli 744 euroa vuodessa. Keliakia on autoimmuunisairaus. Useisiin autoimmuunisairauksiin on käytössä lääkehoito, ja yhteiskunta tukee niiden hoitoa lääkkeiden erityiskorvauksella (65 % tai 100 %). Keliakikon lääkkeenä toimii gluteeniton ruokavalio, minkä vuoksi se tulee rinnastaa lääkärin määräämään lääkehoitoon ja keliakikoiden ruokavaliosta tulevat lisäkustannukset tulee rinnastaa muiden vaikeiden ja pitkäaikaisten sairauksien lääkekorvauksiin.

Lakialoite LA 24/2019 vp

Keliakia on myös perinnöllinen tauti, mistä johtuen keliakiakorvauksen merkitys sairauden hoitamisen kannalta korostuu erityisesti perheissä. Lapsiperheiden ohella keliakiakorvauksen erittäin tärkeä merkitys korostuu erityisesti pienituloisten, opiskelijoiden, työttömien ja eläkeläisten kohdalla. Huomioitavaa myös on, että hoitamattomasta tai huonosti hoidetusta keliakiasta aiheutuneet lisäsairaudet aiheuttavat yhteiskunnalle merkittäviä lisäkustannuksia lääkärikäynteinä, tutkimuskuluina, lääkekorvauksina ja sairauspoissaoloina.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vammaisetuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1050/2009 ja 1452/2015, siitä lailla 1452/2015 kumotun 3 momentin tilalle uusi 3 momentti sekä lakiin siitä lailla 1452/2015 kumotun 14 §:n tilalle uusi 14 § seuraavasti:

2 §

Etuudet

Vammaisetuutena pidetään myös 14 §:ssä säädettyä keliakiakorvausta, joka myönnetään toistaiseksi.

2 luku

Vammaisetuudet

14 §

Keliakiakorvaus

Oikeus keliakiakorvaukseen on 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä, jonka on asianmukaisesti määritellyn keliakian tai ihokeliakian takia ehdottoman välttämätöntä käyttää gluteenittomia tuotteita. Keliakiakorvaus on 31 euroa kuukaudessa.

Keliakiakorvausta voidaan maksaa samanaikaisesti vammaistuen tai hoitotuen kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 24/2019 vp

Lakialoite LA 24/2019 vp

Helsingissä 23.10.2019

Sari Tanus kd
Ritva Elomaa ps
Rami Lehto ps
Jari Ronkainen ps
Veijo Niemi ps
Sari Essayah kd
Päivi Räsänen kd
Antero Laukkanen kd
Toimi Kankaanniemi ps
Mari Rantanen ps
Peter Östman kd
Markus Lohi kesk
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Pia Kauma kok
Sinuhe Wallinheimo kok
Petri Honkonen kesk
Kimmo Kiljunen sd
Veikko Vallin ps
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Pauli Kiuru kok
Arja Juvonen ps
Mikko Lundén ps
Johannes Koskinen sd
Ilmari Nurminen sd
Leena Meri ps
Arto Satonen kok
Kari Tolvanen kok
Paula Risikko kok
Pia Viitanen sd
Marko Asell sd
Sofia Vikman kok
Sheikki Laakso ps
Ari Koponen ps
Vilhelm Junnila ps
Jouni Kotiaho ps
Hanna-Leena Mattila kesk
Sami Savio ps
Sanna Antikainen ps
Olli Immonen ps
Katja Hänninen vas
Raimo Piirainen sd
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Sakari Puisto ps
Hanna Huttunen kesk

Lakialoite LA 24/2019 vp

Janne Sankelo kok
Marko Kilpi kok
Atte Harjanne vihr
Jukka Kopra kok
Saara-Sofia Sirén kok
Mika Niikko ps
Mauri Peltokangas ps
Harry Harkimo liik
Satu Hassi vihr
Heikki Vestman kok
Jukka Gustafsson sd
Mari-Leena Talvitie kok
Sari Multala kok
Ville Kaunisto kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Ruut Sjöblom kok
Timo Heinonen kok
Kaisa Juuso ps
Ano Turtiainen ps
Minna Reijonen ps
Kim Berg sd
Heikki Autto kok
Sebastian Tynkkynen ps